

การศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อ HIV ในกลุ่มผู้ติดยาเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้น ที่ไม่ได้รับการบำบัดรักษา : สหรัฐอเมริกา, 1987-1989

ข้อจำกัดที่สำคัญของการป้องกันการติดเชื้อ HIV ในกลุ่มผู้ติดยาเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้น คือ การที่ข้อมูลข่าวสารส่วนใหญ่ได้มาจากการศึกษาเฉพาะผู้ติดยาเสพติดบางกลุ่ม เช่น กลุ่มผู้ติดยาเสพติดที่อยู่ในโปรแกรมบำบัดรักษา ยาเสพติดเท่านั้น ซึ่งข้อมูลที่ได้มาอาจมิได้เป็นตัวแทนของกลุ่มผู้ติดยาเสพติดทั้งหมด The National Institute on Drug Abuse (NIDA) จึงได้ทำการศึกษาในกลุ่มผู้ติดยาเสพติดซึ่งไม่อยู่ในโปรแกรมบำบัดรักษา และ sex partners ของผู้ติดยาเสพติดกลุ่มนี้ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์นั้นได้ทำการเก็บรวบรวมตั้งแต่เดือนกันยายน 1987 ถึงเดือนธันวาคม 1989

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ยาเสพติดและพฤติกรรมทางเพศของกลุ่มผู้ติดยาเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้น (IVDUS) ที่ไม่ได้อยู่ในโปรแกรมการบำบัดรักษา
2. ประเมินความรู้เกี่ยวกับการถ่ายทอดเชื้อ HIV และกลุ่มอาการของ AIDS ในกลุ่มผู้ติดยาเสพติด และ sex partner ของผู้ติดยาเสพติดกลุ่มนี้
3. ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับวิธีการติดเชื้อ HIV และอาการแสดงของ AIDS ให้แก่ผู้ติดยาเสพติด และ sex partners ของผู้ติดยาเสพติด

ระหว่างเดือนกันยายน 1987 ถึง ตุลาคม 1988 ได้มีการดำเนินงานใน 63 พื้นที่ใน 45 เมือง ทั้งในสหรัฐอเมริกาและเปอร์โตริโก โครงการการศึกษานี้จะรับผู้ติดยาเสพติดดังกล่าวมาจากเรือนจำ หน่วยงานที่ทำงานเกี่ยวข้องกับชุมชน คลินิกโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ หรือจากการรายงานของบุคคลที่พบปะกับผู้ติดยาเสพติด เป็นประจำ

ผู้ติดยาเสพติดที่จะเข้าร่วมในโครงการนี้จะต้องมีประวัติเคยฉีดยาเสพติดมาแล้ว 6 เดือน และต้องไม่มีรายงานอยู่ในโปรแกรมบำบัดรักษา ยาเสพติดในช่วงเวลา 30 วันก่อนการสัมภาษณ์ เมื่อเริ่มเข้าร่วมโครงการและอีก 6 เดือนต่อมา ผู้ติดยาเสพติดที่เข้าร่วมในโครงการจะได้รับการสอบถามจากผู้สัมภาษณ์โดยแบบสอบถามมาตรฐาน เกี่ยวกับความรู้และพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเสพยาและเพศสัมพันธ์

จากข้อมูลผู้ติดยาเสพติด จำนวน 16,998 คน พบว่า 5,091 คน (30%) มาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 5,028 (30%) มาจากตะวันออกเฉียงใต้, 4,017 คน (24%) มาจากตะวันตก, 2,135 คน (13%) มาจากตะวันตกกลาง และ 727 คน (4%) มาจากเปอร์โตริโก 13,595 คน (80%) อายุระหว่าง 25 - 44 ปี, 12,678 คน (75%) เป็นผู้ชาย, 8,585 คน (51%) เป็นคนผิวดำ และ 4,498 คน (26%) เป็นคนเชื้อสายสเปน, 9,077 คน (53%) ไม่มีงานทำ และ 2,620 คน (15%) ทำงานเป็นครั้งคราว, 6,722 คน (40%) ไม่เคยได้รับการบำบัดรักษา ยาเสพติด นอกจากนี้ 14,067 คน (83%) เคยต้องโทษในเรือนจำเป็นบางครั้ง ซึ่งในจำนวนนี้ 11,392 คน (81%) ไม่เคยเข้าร่วมในโปรแกรมบำบัดรักษา ยาเสพติดเมื่ออยู่ในเรือนจำ

ในช่วง 6 เดือนก่อนได้รับการสัมภาษณ์, ผู้ติดยาเสพติด 16,712 คน (98%) เคยฉีดโคเคนหรือเฮโรอีนอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้ง 2 อย่างผสมกัน (5,578 คน (33%) มีประวัติฉีดเฮโรอีนอย่างเดียว, 5,310 คน (31%) มีประวัติฉีดโคเคนอย่างเดียว และ 5,578 คน (33%) ฉีดทั้ง 2 อย่างผสมกัน) 286 คน (2%) เคยฉีด amphetamines หรือยาอื่นๆ ที่ไม่ใช่เฮโรอีนหรือ

โคเคน, 10,077 คน (59%) ฉีดยาทุกวัน, 13,249 คน (78%) เคยใช้เข็มฉีดยาร่วมกับเพื่อน และ 3,454 คน (20%) เคยใช้เข็มฉีดยาร่วมกับคนแปลกหน้า

มีรายงานว่า 20% ของผู้ติดยาเสพติดใช้เข็มฉีดยาใหม่เสมอ (ตารางที่ 2) ในกลุ่มผู้ใช้เข็มฉีดยาร่วมกับคนอื่น ปรากฏว่า 14% ทำความสะอาดเข็มฉีดยาทุกครั้ง โดยการล้างก่อนใช้ 60% ทำความสะอาดเป็นบางครั้งก่อนจะใช้ใหม่

โดยทั่วไปแล้ว มีรายงานว่าผู้ติดยาเสพติดไม่เคยใช้ถุงยางอนามัยระหว่างที่มีเพศสัมพันธ์ อย่างไรก็ตาม อัตราการใช้ถุงยางอนามัยจะแปรไปตามรูปแบบของการร่วมเพศ (ตารางที่ 3) เกือบครึ่งหนึ่งของผู้ติดยาเสพติดทั้งหญิงและชายมีคู่นอนมากกว่า 1 คน ระหว่าง 6 เดือนก่อนเข้าร่วมในโปรแกรม AIDS

TABLE 1. Relationship of partners with whom 16,998 intravenous-drug users not in drug treatment shared drug-injection equipment during the 6 months before interview — selected sites, 1987–1989

Relationship of partner	Frequency of sharing					
	Always	>50% time	50% time	<50% time	Never	Unknown
Friend/Spouse/Acquaintance	17%	22%	16%	24%	21%	1%
Stranger	1%	1%	2%	16%	79%	1%

TABLE 2. Percentage of 16,998 intravenous-drug users not in drug treatment who reported using new drug-injection equipment or cleaning used equipment during the 6 months before interview — selected sites, 1987–1989

Behavior	No. respondents	Frequency					
		Always	>50% time	50% time	<50% time	Never	Unknown
Used new needle	16,998	20%	38%	20%	18%	3%	1%
Cleaned needle*	13,528 [†]	63%	14%	8%	8%	6%	1%
Used bleach [‡]	12,679 [†]	14%	16%	11%	20%	38%	2%

*Respondents could report cleaning needles by any of several methods and still be consistent with an "always" response.

[†]Excludes those who reported always using a new needle.

[‡]A subset of those who cleaned needles.

[†]Excludes those who reported never cleaning their drug-injection equipment.

TABLE 3. Reported use of latex condoms during the 6 months before interview by 16,998 intravenous-drug users not in drug treatment — selected sites, 1987–1989

Gender/Sexual behavior	No. respondents*	Use of condoms		
		Always	Sometimes	Never
Men				
Vaginal insertive	10,270	10%	20%	70%
Oral insertive	7,128	8%	7%	85%
Oral receptive	283	18%	19%	63%
Anal insertive	2,469	13%	14%	73%
Homosexual/Bisexual	404	20%	28%	53%
Heterosexual	2,065	11%	11%	78%
Anal receptive	234	29%	23%	48%
Women				
Vaginal receptive	3,635	14%	29%	57%
Oral receptive	2,403	15%	19%	66%
Anal receptive	566	16%	16%	68%

*Respondents may practice more than one type of sexual behavior and are thus counted in each appropriate sexual-behavior category.

บทบรรณาธิการ

ในปี 1989 33% ของผู้ป่วย AIDS ทั้งหมดที่ได้รับรายงานเป็นผู้ติดยาเสพติดชนิดฉีด การใช้เข็มฉีดยาเสพติดร่วมกันเป็นวิธีการถ่ายทอดเชื้อ HIV ที่สำคัญ อย่างไรก็ตาม การถ่ายทอดทางเพศสัมพันธ์ และวิธีอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องก็อาจเกิดขึ้นได้

ผู้ติดยาเสพติดชนิดฉีดส่วนใหญ่ (ประมาณ 80%) ไม่เคยรับการบำบัดรักษายาเสพติด (ข้อมูลที่ไม่ได้ตีพิมพ์จาก National Association and Drug Abuse Directors) การศึกษานี้จึงเกี่ยวข้องกับประชากรส่วนใหญ่ที่มีความเสี่ยงสูงที่จะถ่ายทอดเชื้อ HIV แต่ก็จะไม่ใช่ตัวแทนของกลุ่มผู้ติดยาเสพติดชนิดฉีดที่ไม่เคยได้รับการบำบัดรักษาทั้งหมดในสหรัฐอเมริกา เพราะว่าการศึกษานี้จำกัดอยู่ในกลุ่มอาสาสมัครในบางเมืองที่เลือกไว้เท่านั้น

การลดการถ่ายทอดเชื้อ HIV ในกลุ่มผู้ติดยาเสพติด และ sex partners จำเป็นจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางเพศและพฤติกรรมทางเพศ โปรแกรมการให้สุขศึกษาในกลุ่มผู้ติดยาเสพติดที่ไม่เคยได้รับการบำบัดรักษาทั้งในชุมชนและโดยทั่วไป สามารถที่จะป้องกันการติดเชื้อ HIV และรักษาพยาบาลได้พร้อมๆ กัน ในการศึกษา ผู้ติดยาเสพติด 83% เคยถูกจับเป็นบางครั้ง, แสดงให้เห็นว่า โปรแกรมการป้องกัน HIV ในกลุ่มผู้ติดยาเสพติดที่ถูกจับนั้นจะสามารถเข้าถึงผู้ติดยาเสพติดที่ไม่เคยได้รับการบำบัดรักษาได้บางส่วน และความพยายามที่จะป้องกัน HIV ในกลุ่มผู้ติดยาเสพติดนั้น ควรจะมีการประสานงานกันในระดับชุมชน

เพื่อที่จะลดการเสพยาและกำจัดพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อ HIV (เช่น การใช้เข็มฉีดยาร่วมกัน) ควรจะทำได้ดังต่อไปนี้

1. พยายามหาวิธีการเข้าถึงผู้ติดยาเสพติดที่ไม่เคยได้รับการบำบัดรักษา
2. พยายามหาผู้ติดยาเสพติดให้มากขึ้นโดยผ่านทางระบบราชทัณฑ์
3. กำหนดทางเลือกสำหรับผู้ถูกจับ เช่น จะยอมได้รับโทษหรือเลิกพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อ HIV

นอกจากนี้เนื่องจากผลการสำรวจอัตราการติดเชื้อ HIV ในกลุ่มที่ไม่ใช่ผู้ติดยาเสพติด แต่มีเพศสัมพันธ์กับกลุ่มผู้ติดยาเสพติด สูงถึง 14% (ข้อมูลที่ไม่ได้ตีพิมพ์ของ CDC) คนกลุ่มนี้จึงควรจะเป็นเป้าหมายในการให้สุขศึกษาเพื่อลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อไป

ถอดความโดย นายสมเจตน์ ตั้งเจริญศิลป์ ฝ่ายศึกษาวิจัย กองระบาดวิทยา

จาก Risk Behaviors for HIV Transmission among Interavenous-Drug Users Not in Drug Treatment United States, 1987-1989

MMWR Vol/39/NO16 : April 27, 1990 : 273-275

#####